

VIRRAN

03/2022
PÄIJÄLÄN
KYLÄLEHTI

varrelta

sivu 7

Kesätorin tunnelmia

sivu 23

Muistoja Leppämäestä

PÄIJÄLÄ
Kylä virran varrella

VIRRRAN varrelta

1. Pääkirjoitus ja sisältö
3. Elämä koostuu pienistä iloista
4. Kyläläisten pieniä iloja
5. Riihigallerian kesä
6. Konkarien ja muusien laulu
7. Kesätorin tunnelmia
9. MM-rallit saatiin päätökseen
10. Ensimmäinen kerta rallitoimitsijana
11. Uusia ja uskollisia katsojia
12. Rallitunnelmia kuvina
13. Tiekirkko kesä 2022
14. Pyhiinvaelluksella kahdeksatta kertaa
15. Ihmeitä vai luonnollista?
15. Kirjapiiriä ympäri vuoden
16. Kesän melontatunnelmia
17. Ryttylä Open 30 ja Matti 75v.
18. Jaska ja Saini 60-vuotishääpäivä
18. Rukoushuoneen kesäjuhla
19. Yrjölän sukukokous
20. Päijälän seudun Metsästysseura 70v.
20. Jaskan Kirppis
21. Mummon kanssa kävelyllä
23. Muistoja Leppämäestä
24. Päijälä tuli tutuksi
25. Lähiruokaa Päijälästä
26. Päijälän tapahtumat, syksy 2022

9 MM-Ralli onnistuneesti maaliin

5 Riihigallerian kesä

25 Kaurapuuron tarina

Pääkirjoitus

Arvoisa kylälehtemme lukija!

On syyskuun 6. päivän aamu. Lämpötila ulkona 2,7 astetta, eikä odotukset tämän päivän eikä tulevienkaan lähipäivien lämpötilan osalta ole kovin korkealla. Viljat ovat vielä pellossa. Syksy alkoi kun syyskuu alkoi. Ikään kuin ilman kylmyyttä seuraten myös tilanne Euroopassa sai uuden, entistä kylmemmän uutisen. Kaasun virtaaminen Venäjältä North Stream 1 putkea pitkin on katkaistu. Putin otti käyttöön ehkä viimeisen korttinsa saadakseen länsimaat purkamaan pakotteet, jotka on otettu käyttöön Venäjän Ukrainaan

kohdistuvan sodan takia. Erikoista siksi, että aiemmin Venäjä on todennut pakotteiden vaikutusten olevan vähäisiä. Menettäähän Venäjä nyt merkittävän tulonlähteen. Mutta tällä Putin halunnee repiä hajalle länsimaiden yhtenäisyyden. Minusta tilanne Venäjän osalta ei todella näytä hyvältä. Kortit näyttävät pelatun loppuun, jäljelle jää vain todella ikävät keinot!

Tuo edellä kuvattu tilanne vaikuttaa myös meille täällä Suomessa jokapäiväiseen elämäämme alkaneena syksynä ja tulevana talvena; myös meille täällä Päijälän kylällä. Sähkön ja elintarvikkeiden hinnat nousevat ja sen myötä kaikki muukin. Huoli tulevasta lisääntyy ainakin läheisten ja oman kansamme osalta. Miten pärjätään Ukrainassa, Euroopassa. Entä tavalliset ihmiset Venäjällä? Kylmä syksy on tosiasia!

Mutta toisaalta, kun katselen ulos, näen auringonpaistetta, luonnon valtavan vehreyden, monet kukatkin kukkivat vielä. Eilen illalla istuessani vaimon kanssa navettasaunan terassilla luonto tarjosi lämmintä henkäystä, syksyn kypsää tuoksua ja täydellistä hiljaisuutta, ikään kuin kaikki olisi kohdallaan. Ja niin onkin todellisuudessa meillä täällä Päijälässä!

MM-ralli 2022, Päijälän erikoiskoe, onnistuttiin taas hoitamaan mallikkaasti. Yli 10000 vierasta nautti saadun palautteen perusteella tapahtumasta. Me onnistuimme, vaikka kyllä varmasti moni joutui melkoisesti venymään ja jakamaan. Mutta kovan urakan jälkeen tuntuu siitä saatu kokemus aina paremmalta. Ja hyviä kokemuksia me jokainen tarvitsemme, jaksaksemme ponnistella kohti seuraavia haasteita. Yhteiset ponnistelut luovat pohjan yhteisöllisyyden kasvulle ja se taas avaa uusia mahdollisuuksia jokaisen omaan mielekkääseen elämään. Tästä mahdollisuudesta ei kannataisi jäädä ulos. Sivustakatsojan osa ei koskaan anna samaa tyydytystä kuin osallistujan osa.

Paljon muutakin on kylällä kesän aikana tapahtunut kuin ralli. Kirjasto, kirjapiiri ja raamattupiiri pyörivät säännöllisesti ympäri vuoden. Jaskan kirppis on avautunut vanhassa osuuskaupassa ja tuonut uutta elämää kylälle. Kylätalon (entinen Valinta) kunnostus on lähtenyt liikkeelle ja odottaa tukkilaisaineiston esillepanoa. Riihigalleria ja tiekirkko vetivät mukavasti porukkaa taidenäyttelyihinsä ja muutenkin tutustumaan näihin kylän rakennuksiin ja toimintaan. Metsästysseura täytti 70 vuotta ja Passu on ollut monenlaisten tapahtumien toteutuspaikkana uusina lahtivajoihin. Monia juhlia ja muita tapahtumia on ollut niin Pirtillä kuin Rukoushuoneellakin. Mäkimaan Muhku on tarjonnut monia liikunnallisia tapahtumia sekä järjestänyt pallojen uittoneopeuden veikkauskilpailuja lauantaitorin yhteydessä. Pyhiinvaelluskin tehtiin viime sunnuntaina tänä kesänä 250 vuotta täyttäneestä Längelmäen kirkosta. Tässä vain osa niistä tapahtumista, joita kylällämme on tapahtunut tänä armon kesänä 2022. Lisää ja enemmän muualla lehdessämme.

Ehkä tämän, mutta edellistenkin vuosien monipuolinen toiminta kylällämme sai erään kylämme hyvin tuntevan, mutta ei täällä asuvan henkilön meidän kaikkien ns. kyläaktivistien yllätykseksi omatoimisesti ilmoittamaan kylämme vuotuisen Pirkanmaan Kylät -kilpailuun. Kilpailussa nimetään yksi kylä Vuoden kyläksi ja toinen kylä saa Kunniamaininnan. Ja tuon kunniamaininnan vuonna 2022 on saanut meidän kylämme Päijälä. Sen perusteista enemmän lehden takasivulla. Kannustakoon tämä vahva ulkopuolinen todistus meitä kyläläisiä jatkamaan valitulla, yhteisöllisyyden ja aktiivisen toiminnan tiellä vastakin!

Haluan kiittää jokaista lehden lukijaa mielenkiinnosta kyläämme kohtaan tänä monella tavalla haastavana aikana. Itse seuraan kylämme asioiden lisäksi myös maailman asioita aktiivisesti ja olen niistä murheellinen. Mutta tiedän myös, että yksikään hius ei lähde päästäni Jumalamme, Luojamme tietämättä. Ja siksi myös tiedän Raamatun sanomaan perustuen, että myöskään mitään ei tapahdu hänen tietämättään ja sallimattaan. Siksi itse laitan joka päivä kätet ristiin ja rukoulen!

Jumalan siunausta sinulle toivottaen

Hannu Lahtinen

Virran Varrelta - Päijälän kylälehti, 03/2022.

Virran Varrelta -toimituskunta: Hannu Lahtinen (päätoimittaja), Leena Bragge, Riitta Hellqvist, Eeva Honkanen, Hannu Järvinen, Päivi Korhonen, Ulla Lahtinen, Mirkka Lempiäinen, Aino Ruokola, Anna-Helena Vilkkö, Merja Åkerlind

Julkaisijat: Päijälän kristillinen yhdistys, Päijälän seudun kyläyhdistys ja Mäkimaan Muhku

Lehden taitto: Mirkka Lempiäinen

Painatus: Padasjoen kirjapaino. Painetaan 4 krt. vuodessa.

Yhteystiedot: Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Hannu Lahtinen, 0500 304769, hannu.lahtinen@pajjala.fi

Päijälän seudun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Leena Bragge 040 8326131, leenaobragge@gmail.com

Mäkimaan Muhku: Risto Lehto, rlehto1@gmail.com

Kansikuva: Ulla Lahtinen

ELÄMÄ KOOSTUU PIENISTÄ ILOISTA

Olen varmaan muutama vuosi sitten maininnutkin, että näin yli kuuskymppisenä haluan kokeilla paljon sellaista, mitä en ole ennen tehnyt. Olenkin jo kokeillut ratsastamista muutaman kerran islannin hevosilla. Näyttelin sivuroolissa kesäteatterissa. Remontoin yksiöni itse lukuun ottamatta sähköitä (turvallisuus ennen kaikkea). Tein myös päivän kanoottiretken Pitkäveden reitillä. Tämän vuoden haaste tuli eteen, kun en ehtinyt ajella kesäkuussa nurmikkoja tarpeeksi ajoissa. Se pääsi kasvamaan liian pitkäksi. Oli otettava viikate kouraan ja niitettävä heinät. Etsin pari vanhaa seivästä, tapit, rautakangen ja talikon. Lopputuloksena sain lehmänruokaa kuivumaan. Enää puuttuu se lehmä. Kiireen keskellä on pakko välillä tehdä jotain ihan muuta kuin tarpeellista tai järkevää.

Rallien suunnittelu, järjestely ja loppuselvittely veivät ison osan kesästä, mutta on se varsinainen rallipäivä vaan joka kerta niin huikean hieno kokemus, että tuon kaiken jaksaa aina uudestaan. Yhdessätekemisen ilo ja kokemuksen jakaminen on tärkeää. En tiedä mistä se johtui, mutta varsinkin tänä vuonna sain paljon energiaa rallitouhusta. Kävin kuin Duracell-paristo vielä pari päivää rallien jälkeenkin tajuamatta, että voisi huilata välillä. Tässä vaiheessa on pakko kiittää kaikkia talkoolaisia ja varsinkin lipunmyyntitiimiäni, jotka tekivät olosuhteisiin nähden upean suorituksen antaen kaikkensa homman onnistumiseksi.

Rallien vastapainona minulla oli kyläyhdistyksen osalta vastuu galleriasta. Se on paikka, missä aika pysähtyy. Siellä lakkaa puhelin toimimasta. Kukaan ei soita eikä lähetä viestejä. Ei voi lukea sähköpostia - puhumattakaan netissä surffaamisesta. Kun tekniikka ei pelaa, pitää sopeutua tilanteeseen. Galleria on paikka, jossa voi kohdata ihmiset kasvokkain ja keskustella heidän kanssaan mukavista asioista niin kuin ennen vanhaan ilman kännyköitä. Galleriaan ei kukaan tule kiireen kanssa. Siellä nautitaan taiteen katselusta ja toisten seurasta.

Kylän luontohankkeet ovat loppusuoralla. Käytännössä valmiit ja teoriasakin loppusilausta vailla. Hyvä niin, koska monta vuotta kyläyhdistyksen sihteerinä toiminut Ikosen Marja on ilmoittanut siirtyvänsä eläkkeelle sitten, kun luontohankkeet ja tämän vuoden rallit on saatu päätökseen. Johtokunnalla on urakka edessä etsiessään Marjalle seuraajaa.

Pirtillä on tänä kesänä ollut paljon tilaisuuksia ja kouksia. Olemme hankineet laitteita tekniikan parantamiseksi ja koneita töiden helpottamiseksi. Toinen jääviileäkaappi on koettu tarpeelliseksi. Kokoustekniikka meillä on hallussa. Viimeisin hankinta WiFi-yhteys on otettu ilolla vastaan, koska se toimii hyvin. Äänentoistolaitteetkin ovat olleet käytössä moneen otteeseen. Milloinkahan joku keksii, että induktiosilmukka on välttämätön?

Kesä alkaa olla ohi, mutta kylä ei lepää eikä nuku talviunta. Syystorin jälkeenkin on vielä elämää. Kirjasto on auki kerran viikossa ja kirjapiiri jatkaa kerran kuussa. Luontopolulle voi lähteä ihailemaan syksyn ruskaa vielä ennen lumentuloa.

Mukavaa ja rentouttavaa loppuvuotta kaikille!

Teksti ja kuva: Leena Bragge, PSKY, pj

KYLÄLÄISTEN PIENIÄ ILOJA

kesältä 2022

Lauantaitori Jaskan kirppiksen kupeessa oli yksi kesän pienistä iloista. Niin kuin tietysti Jaskan kirppiskin, josta löytyi melkein mitä vain. Tänä kesänä torilla oli välillä suorastaan kuhinaa, vaikka myyjäjä mahtuisi enemmänkin. Santasen Matin pallon arvauskisa houkutteli mukaan kaikenikäisiä. Rukoushuoneen sillalta heitettiin veteen 12 numeroitua palloa, ja yleisö sai äänestää (oikein äänestyskopissa), mikä pallo on ensimmäisenä Alalammissa.

Juhannusaaton torilla oli väkeä kuin raitilla ennen vanhaan. Pallonarvauskisa taisi vetää yleisöä. Ilmoitustaulu on vielä someaikanakin tarpeellinen. Oikeanpuoleisessa kuvassa etualalla Saini ja Jaska Åkerlind, joista enemmän toisaalla lehdessä.

Kylän talkoomiehet ehtivät välillä käydä naapurin heinätalkoissakin. Vrt. Leenan heinäseiväs edellisellä sivulla.

RIIHIGALLERIAN KESÄ

Jälleen kerran galleriaan saapui lukuisa joukko (1700) ihaillemaan taidetta. Kansainväliset vieraat olivat tulleet mm. New Yorkista, Kairosta, Vietnamista ja monista Keski-Euroopan maista. Kotimaasta mainittakoon paikkakunnat Äkäslompola, Laukaa ja Lievestuore. Minulla oli ilo kohentaa kahviossa englannin taitoani ja toiset käyttivät myös Kuhmoisten murretta. Myös käsillä puhuminen auttoi monissa tilanteissa. Busseja ei nähty tänä kesänä kuin muutama, mutta elokuussa koko Kuhmoisten koulu kävi tutustumassa näyttelyyn kolmen bussilastin voimalla.

Naivistinen näyttely herätti hilpeyttä huumorillaan, sai suun hymyyn hauskuudellaan ja mielen iloiseksi raikkailta väreillään. Useimmat viihtyivät katselemassa taidetta pitkään, kävivät välillä kahvilla ja jatkoivat taas kierrosta. Monet löysivät ja varasivat taulun tai kaksi, joko itselleen tai lahjaksi. Monipuolisuus oli valttia. Kaikille löytyi jotakin. Näyttelyä vertailtiin myös Iittalan naivistinäyttelyyn, jossa on samojen taiteilijoiden taidetta näytillä. Kortteja tauluista myytiin päivittäin ja kirjat myytiin melkein loppuun.

Ihastusta herätti myös ainutlaatuinen jylhä riihirakennus ja sen kaunis metsäinen ympäristö. Niilo Suojoen pysyvä näyttely päättyriihessä herätti kysymyksiä. Kuka ne on maalannut? Onko taulut läpi talven paikallaan? Onpa mahtavat kehykset. Onko Suojoki itse suunnitellut ja rakentanut riihen? Mikä on tuon joen ja järven nimi? Täällä on tosi rauhallisen hiljaista – lukuun ottamatta kosken kohinaa.

Kahvion puolella sai nauttia kesän aikana viiden leipurin perinteistä kotimaista ja kotonaleivottua kahvileipää,

kuten pullaa, raparperipiirakkaa, porkkanaleivoksia, tiikerikakkua ja suolaisia piirakoita tai sillivoileipiä. Pitkienkin matkojen päästä tulleet välipalaa kaipaavat matkalaiset kehuivat maistuvia kahvileipiä mennessä tullen. Ukrainalainen ryhmä oli päättänyt kuitenkin ottaa mukaan omat eväät, jotka nautittiin terassin viileydessä jyrkän hirsipöydän ääressä.

Kylälaisten kädentaitajien myymälästä löytyi monenlaista ostettavaa. Löytyi sukkia, paitoja, liinoja, kirjoja, koruja, koristeita, kortteja, puutöitä, sytykkeitä, pannumyssyjä, mattoja ym.

Harmitusta herätti pankkikorttimaksun puuttuminen, mutta se yleensä unohtui, kun näyttely oli kierretty ja pääsi kahvioon nauttimaan kahvia hyvään seuraan. Keksittiin kaikki konstit, miten pääsylipun voi maksaa toisella tavalla: käteinen, pankkisiirto, MobilePay, kaveri maksoi, suora tilisiirto puhelimella (jos yhteys toimi). Joku paikallinen kävi maksamassa seuraavana päivänä, kun oli poikennut automaatilla siinä välissä. Toivotaan, että ensi kesänä kaikki on paremmin.

Palautteita: - Kahvi ja nisut olivat oikein maittavia. - Kahvilalle erikoismaininta, hyvä palvelu ja herkulliset kahvit ja leivonnaiset. - Kahvi erinomaista ja palvelu kivaa. - Toisesta puuseesta puuttui laukkukoukku. - Hieno paikka.

Kysymyksiä: - Miksi vesi joessa on niin puhdasta? - Pääseekö täältä pois jotain tietä, mikä ei ole soratie?

Teksti ja kuvat: Leena Bragge

Konkarien ja muusien laulu

Konkarit ja muusat olivat tehneet Riihigallerian avajaisiin yleisölle ikioman laulun mahtavine koreografioineen. Säkeistöjä oli ehkä seitsemän, tässä muutama. Lauletaan Jaakko Kallan sävelellä.

Hyppy ja kuoppa, hyppy ja kuoppa,
tänne tuo teidän luo,
konkareita kaikki, konkareita kaikki,
taide hoi tänne toi.

Konkarit kohtaa, konkarit kohtaa.
riihessä yhdessä,
ystäviä aina, ei murheet meitä paina,
maalailaan taiteillaan.

Sininen taivas, vihreä nurmi,
keltainen kuu, punainen suu,
valkea on hanki, musta rautakanki,
värit nää viehättää...

Henkilöt kuvassa vasemmalta oikealle alarivissä:

*Pentti ja Raija Nokkala (Täti Sininen), Anna-Liisa Hakkarainen (Täti Punainen) ja Asta Pulkkinen (Täti Keltainen),
Takarivissä: Pirkko ja Pertti Ylinen, Reijo Kivijärvi ja Herra Hakkarainen*

*Lotta Ruokola ja Aliisa Koskinen
kilpailivat saippuakuplien koosta.*

KESÄTORIN TUNNELMIA

Päijälästä

Perinteinen kesätori Päijälän Pirtin kentällä keräsi taas mukavan joukon myyjiä, ostajia ja muuten vaan paikalle tulleita ihmettelijöitä. Sääkin suosi tapahtumaa. Luvatus pesäpallo-ottelu ja golf-auton ajokortin suoritusmahdollisuus varmaan toimivat lisävetonauloina.

Kuten aina, torilta sai ostaa mm. suuhunpantavaa leivonnaisista maan antimiin, kylän t-paitoja, keramiikkaa, käsitöitä ja kirpputoritavaroita. Kristillinen yhdistys oli taas pystyttänyt lasten teltan, jossa askarreltiin, laulettiin ja tehtiin jättisaippuakuplia. Saatiinpa kentällä nähdä jopa sirkustemppeja.

Paljon juoksua pesismatsissa

Kun Västilän Voima perui viime hetkillä tulonsa, heinäkuinen pesismatsi pelattiin lopulta päijäläisten omin voimin. ”Eihän tätä tarvitse ottaa niin vakavasti kuin vuosi sitten?” kyseli Airi Vahdersalo valmistautumisvaiheessa.

Tuloksena oli vauhdikas ja viihdyttävä Itä–Länsi-matsi ja 27 juoksua.

Ottelussa kuultua

”Teille taitaa riittää 45 minuuttia?”

”Ota koppi! ... No, taas se pudotti!”

”Ei tennispallo jää millään pesäpalloräpylään.”

”Tätä palloa ei pysty heittämään kotipesään asti.”

”Ei se taivu ottamaan palloa.”

”Nyt saisi jo tulla se kolmas kuolema, että päästäisiin vaihtoon.”

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind ja Ulla Lahtinen

Päijälän kesätorilla riitti vilskettä.

Sirkusala opiskeleva Pauliina Koskinen lämmitteli jonglööraamalla ennen toripäivän pesisottelua.

Matti Santasen ajokorttiopetus oli toripäivän suosittu ohjelmanumero. Ajoluvan hankki muun muassa nurmijärveläinen Niki Lindström, 12.

Yhden juoksun Itä taputtaa ylivoimaisille voittajille. Vasemmalta oikealle Pauliina Koskinen, Kalervo Karvanen, Olli Lehto, Liisa Santanen, Matti Åkerlind, Eero Konttila, Timo Konttila.

MM-RALLIN 2022 PÄIJÄLÄN ERIKOISKOE ONNELLISESTI TAKANA!

Tuo otsikon mukainen ajatus nousi mieleen vähän väliä lähes koko heinäkuun ja elokuun alun aina lauantai-iltaan 6.8. asti. Voisiko se olla totta? Iso painolasti tipahti minulta kuten monelta muultakin, kun ralli oli lauantai-iltana ajettu ja vieraat lähteneet kylältämme ja saatoin todeta, että kaikki oli ainakin yleisesti ottaen onnellisesti ja onnistuneesti taas kerran ohi.

Palaute rallista ja sen järjestelyistä Päijälässä on jälleen ollut niin katsojien kuin koko rallin varsinaisen järjestäjän AKK:n taholta kiittävää. Kiitos kuuluu jokaiselle noin 280 rallitapahtuman toteuttajalle Päijälässä! Olkaamme jokainen ylpeitä (oikealla tavalla) siitä, että olemme saaneet olla toteuttamassa yhtä maailman parhaista erikoiskokeista MM-rallin kansainvälisessä sarjassa.

Ralli näyttää myös taloudellisesti onnistuneen vähintään aiempien vuosien kaltaisesti, joten olemme työllämme mahdollistaneet kylämme yhdistysten aktiivisen toiminnan jatkumisen. Lisäksi meneillään ja tulossa on lisää kylämme kehittämiseen ja ihmisten viihtymiseen Päijälässä tähtääviä hankkeita. Toki ne sitten taas toteutuakseen tarvitsevat sitä kylämme tunnettua talkoohenkeä.

Palautetta on tullut myös järjestäjiltä ja rallitapahtuman eri tehtäviin osallistuneilta. Näitä asioita käsitellään syksyn ja tulevan talven aikana. Vielä ei ole päätetty, miten ja milloin ja missä muodossa rallin toteuttamiseen osallistuneille järjestetään mahdollinen yhteinen palaute- ja kiitostilaisuus.

MM-ralli 2022 on kaikkine haasteineen ja elämyksineen taas kerran historiaa. Nautitaan siitä ja alkavasta syksystä kukin mahdollisuuksiemme mukaan!

Hannu Lahtinen, rallikoordinaattori

Talkoohenki on ollut tämänkin vuoden ralleissa kova sana! Ennen rallia 12-15 talkoolaista rakensi ja raivasi reittiä 16 päivänä ja heidän lisäksi eväiden laittaja/kahvin tai sopan keittäjä. Jälkisiivous sujui rutiniilla, siinä meni muutama päivä.

Rallin edellisenä päivänä tehtiin 500 sämpylää myytäväksi plus muita eväitä sekä 40 ämpärillistä lettutaikinaa. Puhumattakaan sitten varsinaisen rallipäivän 280 talkoolaisesta.

Maaseudun Tulevaisuuskin kävi kyselemässä talkooporukan innon salaisuutta. Hyvä yhteishenki on varmaan paras selitys -ja tietysti tieto siitä, että ponnistelu koituvat kylän yhteiseksi hyväksi. Porukka on entuudestaan tuttua ja tietää jo mitä pitää tehdä. Ja aina uusiakin ihmisiä mahtuu ja tuleekin mukaan. Monenlaisia haasteita tulee ennen rallia vastaan, ja yleinen epävarmuus sään, väkimäärän, metsään rakennettujen laitteiden toimivuuden suhteen lisää stressiä. Mutta sitä suurempi on sitten helpotus ja tyytyväisyys onnistuneen tapahtuman jälkeen. Joka vuosi on erilainen, ja koskaan kaikkea ei ole osattu ennustaa oikein. Mutta pääasia, että yleisökin on tyytyväinen!

ENSIMMÄINEN KERTA

rallitoimitsijana

”Ensimmäinen kerta Päijälän rallin tehtävissä oli antoisa ja jännittävä kokemus.” Näin tuumii uudehko kesäkyläläinen Anna-Helena Vilkkö.

Ralliaamu alkoi jo kuuden jälkeen ilmoittautumalla jaksopäällikkö Markku Liehulle Otteleella.

”Hän antoi viimeiset ohjeet ja eväspussin mukaan. Takana minulla oli nettikoulutukset sekä mukanani edellisenä iltana saadut nimelistat, kartat, pilli ja lippalakki.”

Anna-Helenalle tapahtuma oli ensimmäinen rallielämys. Näin siitä huolimatta, että hänen isoveljensä Lauri on seurannut ralleja paikan päällä vuodesta 1978 alkaen joka vuosi. ”Veljestä on kyllä tarttunut minuun arvostus ralleja kohtaan.”

”Olin toimitsijana Vaajasalmentien risteyksessä. Autojen nopeus Liehuntiellä oli ihan käsittämätön, sitä ei voi kuvailla. Telkkarista olen kyllä katsonut rallia, mutta on ihan eri asia kokea se paikan päällä.”

Toimitsijan tehtävänä oli muun muassa huolehtia katsojien ja paikalle tulevien ihmisten turvallisuudesta, kertoa tien sukuajoista sekä varoittaa lähestyvistä autoista pilliin puhaltamalla.

Eniten Anna-Helenaa jännitti yleisön ohjaaminen ja käyttäytyminen. Kaikki sujui kuitenkin todella hyvin. Varmaan edellisenä päivänä peruttu Lankamäen EK vaikutti tähän – kukaan ei varmastikaan halunnut riskeerata Päijälän osuuden peruuntumista hölmöilemällä.

”Ihmiset olivat hyvällä tuulella, vaikka aamun sää oli sateinen ja aika ankea”, Anna-Helena kertoo.

Rallikansan kanssa kohtaamisia oli päivän mittaan paljon.

”Oli mukava tavata ihmisiä ja ehdin vaihtaa muutaman sanan todella monen kävijän kanssa.”

”Mieleeni jäi erityisesti vaunuissa istuva pieni parivuotias, jonka äiti ja mummi toivat katsomaan yhtä tai kahta

autoa. Kun ne oli nähty, tuttisuu viittoi selkeästi, että haluaakin nähdä lisää, ja katsoi varmaan kymmenen autoa. Ei hän sittenkään ollut ihan varma haluaako lähteä pois”.

”Samoin mieltä lämmitti kahvi, joka iäkäs kävijä antoi minulle omasta termospullostaan, kun itse oli lähdössä aamupäivällä pois. Oli tosi sateista ja kuuma kahvi lämmitti mahaa ja mieltä.”

Sadesää harmitti uutta toimitsijaa, ei itsen, vaan yleisön ja kilpailijoiden puolesta, kun kyseessä oli heille tärkeä päivä. Onneksi iltapäivällä aurinko tuli esiin. Ja sitten jo hiekka pölisikin.

”Pilliin puhaltaminen oli hauskaa. Kyllä minua silti ensikertalaisena jännitti sekin melko lailla aluksi.”

Iltopäivällä oli tauko, jolloin talkoolaisten joukolla käveltiin Pömpelille saamaan jauhelihakeittoa, kahvia ja muuta hyvää tarjoilua. Liehuntie oli varsinaista märkää mössöä urineen.

Kun kilpailu oli ohi...

Ralli loppui. Ihmeen nopeasti kylä sitten tyhjeni, ja paikkojen kunnostus alkoi.

”Oli hieno tunne kun rallipäivä oli ohi ja tehtävät oli hoidettu.”

Ralliyleisö kiitteli vielä lähtiessäänkin talkoolaista. Suomea puhuvien lisäksi paikalla oli näkyvästi ainakin virolaisia ja ranskalaisia.

Seuraavana aamuna kun heräsin Otteleella kuului vain etäinen kurkien huuto. ”Poimin hiljaisuudessa kantarelleja ja mustikoita kotiin viemiseksi”.

Kotona sitten Vilkot katsoivat tietysti rallit vielä YLE Areenasta. Kovasti siellä Päijälän osuutta keuhuttiin.

”Ajatella, että siinä Liehuntiellä on oikein maailmanluokan rallihypyri.”

Teksti ja kuva: Anna-Helena Vilkkö

UUSIA JA USKOLLISIA KATSOJIA

Rallin yöparkkipaikat rupesivat tänä vuotta täyttymään jo alkuillasta, kun ajoneuvoja pyyhälsi Päijälään suunnasta jos toisesta. Kävimme kysymässä vierailta, mikä sai heidän Virran varrelle.

Valkeakoskelainen **Mikko Koskinen** ja siuntiolaistunut kaverinsa **Ville Koskelainen** parkkeerasivat Leppäkosken pellolle iltapäivällä kahden jälkeen. He olivat ”poikien reissussa”, mutta ensimmäistä kertaa ralleissa. Odotuksissa oli moottorin pärinää, punaisia pakoputkia ja Rovannerän voitto.

”Festareita on jo nähty, mutta ralli on uusi kokemus. Kyselin Villen kiinnostusta sen jälkeen, kun ostin puolitoista vuotta sitten pakettiauton. Siinä yövytään, ja rakennetaan ympärille leiri”, kertoi Mikko.

Päijälä oli miehille lähin erikoiskoe. Valinnassa ei vaikuttanut polttoaineen hinta, vaan mahdollisuus päästä ”sihistämään” pian. ”Saako olla seuraavankin yön?” kyseli parivaljakko rahastamaan tulleet Leena Braggelta.

Pentti Saari ja Leila Pekkanen kokivat Pirtin kentän vuosi sitten niin hyväksi yöpymispaikaksi, että varmistivat ajoissa paikan asuntoautolleen. ”Matka Orivedeltä on sopiva, ja tästä pääsee jatkamaan eri suuntiin.”

Saari on toiminut järjestysmiehenä Ouninpohjassa ja Västilässä 1970-80-luvulla ja seurannut ralleja muutoinkin tiiviisti. ”Se oli ihan eri aikaa, sillä alkoholin käyttö oli katastrofaalista. Surullista, etteivät ihmiset osanneet nytkään käyttäytyä Lankamaan erikoiskokeella.”

”On aloitettu uudestaan fiilistely ralleissa”, kertoi Pekkanen. ”Tässä tehdään hyvää ruokaa ja lepäillään, kuunnellaan ralliradiota sekä luetaan samaamme rallilehteä. Naapureihin ei ole vielä ehditty tutustua.”

Monien muiden tapaan orivesiläiset kiittivät roskajärjestelyjä todelle hyviksi.

Niilo Ijäs Laatokan rannalta ja Raisiosta oli rallireittiä tutkiessaan päätenyt jo keväällä siihen, että Päijälä on kolmatta kertaa peräkkäin paras vaihtoehto. Mukaan lähtivät taas kerran **poika Tero Keravalta** ja ystävä **Kimmo Salmenoja** Tuusulasta. Miehet laskivat seuranneensa Jyväskylän rallia yhteensä 130 kertaa; Niilo aloitti jo 1962.

”Ei tykätä enää ajaa paikasta toiseen, vaan ollaan tässä hiekkamontulla, ihan samalla paikalla kuin vuosi sitten. Menisi kovin myöhään, jos lähtisimme myös pohjoisen lenkin varteen. Menneinä vuosina kyllä sattui ja tapahtui.”

Kolmikko oli varautunut nukkumaan kahdessa henkilöautossa. Niiden väliin oli pystytetty leiri grilleineen. ”Pömpelille mennään aamukahville, ja rallimakkarakin pitää saada. Tarkoitus on kävellä noin puolen kilometrin päähän, mieluiten hyvin katsomopaikoille lähelle notkomäkeä.”

”Sähkö on siirtymällä ihan OK, mutta täällä pitää olla meteliä”, tuumi Tero Ijäs. Isänsä toivoi menestystä Gus Greensmithille, koska se tekisi hyvää Fordille rallitallina.

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind

Valkeakoskelainen Mikko Koskinen ja siuntiolaistunut kaverinsa Ville Koskelainen parkkeerasivat Leppäkosken pellolle iltapäivällä kahden jälkeen.

Pentti Saari ja Leila Pekkanen kokivat Pirtin kentän vuosi sitten niin hyväksi yöpymispaikaksi, että varmistivat ajoissa paikan asuntoautolleen.

Niilo Ijäs, poikansa Tero ja Kimmo Salmenoja laskivat seuranneensa Jyväskylän rallia yhteensä 130 kertaa; Niilo aloitti jo 1962.

RALLITUNNELMIA...

Niina Riska ja Mestarin astiat.

TIEKIRKKOKESÄ 2022

Lauantaina heinäkuun 2. päivänä nostimme kylämme Rukoushuoneella louhisaarenjuomamaljat tämän ainutkertaisen elämämme kunniaksi. Samalla tuli avattua juhlavasti 10. tiekirkkokesä ja sen yhteydessä Niina Riskan lasitöiden näyttely: Elämälle – Lechaim!

Vaikka eräs kesän kävijöistä haukkui lyttyyn opasteet kylän kulttuuritapahtumiin - lähinnä Riihigalleriaan, josta on upeasti opastettu vierailijoita myös tiekirkon kesänäyttelyyn - kävijöitä löysi silti paikalle reilut 300. Kyseinen arvostelija jatkoi: Varmasti kiinnostuneita olisi huomattavasti enemmän, jos opastus ja tiedottaminen toimisivat. (Tästä samasta asiasta kirjoitti muuten Päivi Hotakka Kuhmoisten Sanomien nro 33 pääkirjoituksessaan.)

Muunkinlaisia näyttelyvieraiden kommentteja tuli kirjatua:

- Ihmeellistä, että näin pienellä kylällä on niin paljon kulttuuria
- Ilahduttavia nämä kylän tarjoamat monet mahdollisuudet
- Hieno juttu tuo luontopolku. Syksymmällä on taas osallistuttava pyhiinvaellukselle
- Koskettava näyttely
- Onpa teillä täällä kauniisti hoidettu Rukoushuone

Mikä tämän paikan historia on?

- Tämä on itselle nostalginen paikka. Oli tuotava jälki-kasvuakin katsomaan omia lapsuuden ja nuoruuden muistoja
- Saksalainen pariskunta löysi yllättäen Tiekirken näyttelyyn Leporannasta, joka oli ollut suljettu: ihan löytö! Tänne on tultava uudestaan
- Taiteen tuntija kehui herkän kauniiksi 10 lasityön sarjaa, joka oli erityisesti tehty Rukoushuoneelle, tähän näyttelyyn

Yllä mainittu Jyväskylän suunnalta tullut kulttuurin harrastaja oli, viimein perille löydettyään, näkemästään yllättynyt ja kiitollinen. ”Mestarin astiat -teos on näyttelyn töistä ehdottomasti paras – siihen liittyvä esitteen teksti on niin puhutteleva.” Siteeraan käsiohjelmaa, jotta tietäisimme mihin näyttelynkävijä viittasi. ’Mestarin astiat: Elämä muovaa jokaista tavallaan. Se koostaa meitä. Rakennumme päivän kerrallaan. Sanat ja kohtaamiset, vaatteet ja opitut rakentavat ulkokuorta. Jumalalla on kyky muovata sisintä. Hänen käsissään, mestarin

otteissa, jokainen voi saada alkuperäisen arvonsa takaisin.’ (Jos teos jäi näkemättä, kerrottakoon, että paperimassasta koottujen erikokoisten kulhojen sisus oli kullattu.)

Kymmenen ikkunalasille kaiverrettujen eri-ikäisten ihmisten kädet kertoivat tarinaa: Tässä rukoushuoneessa on paljon rukoiltu, on vuosia odotettu. Niina-taiteilija uskoo, että Jumala on kuullut hiljaisimmatkin huokaukset. Hän on kerännyt ne omiin maljoihinsa talteen ja vastaa ajallaan.

Rukoushuone, kylämme kirkko, on saanut taas tänä kesänä toimia pysähtymisen, hiljentymisen, virkistymisen, nostalgisten muistojen, nähdyksi ja kuulluksi tulemisen paikkana. Lämmin kiitos sinulle, joka mahdollistit tämän kesäisen Tiekirken aukiolon. Lämmin kiitos sinulle, joka poikkesit katsomaan näyttelyä, hiljentymään, kohtaamaan, etsimään ja pysähtymään, saaden hengen ja ruumiinkin ravintoa. Matkamme jatkuu tässä ja nyt: tässä on taivas ja maa! Jumala kanssasi.

Rakkaudella tiekirkkovastaava, Riitta Hellqvist

PYHIINVAELLUKSELLA *kahdeksatta kertaa*

Pyhiinvaellustapahtumaamme voi pitää jo perinteenä, sillä tämä oli kahdeksas vaellus. Tänä vuonna vaelluksen lähtöpaikaksi valittiin Längelmäen kirkko sen 250-vuotissyntymäpäivän takia. Kaksi muutakin kertaa on lähdetty Längelmäen kirkolta, muilla kerroilla osa matkaa on taitettu kirkkoveneellä. Kolme kertaa Vehkajärven kirkko on ollut lähtöpisteenä, yhden kerran sieltä on tultu meloen. Kuhmoisten kirkolta ja Länkipohjan rukoushuoneelta on vaellettu kerran.

Längelmäen kirkon juhluvuosi näkyi siinäkin, että pääsimme messun jälkeen tutustumaan kirkkomuseoon sakastin yläkerrassa. Längelmäen nykyisen kirkon historia on värikäs; sen rakennuspaikasta riideltiin ensin monta vuotta, ja myöhemmin Ruotsin kuninkaalta tuli nuhdekirje, kun sen rakentaminen oli sitten kuitenkin aloitettu ilman virallista lupaa. Museossa oli mielenkiintoisia esineitä ja vanhoja maalauksia, mm. alttaritaulu vuodelta 1784. Se oli ilmeisesti vaihdettu pelottavuutensa vuoksi myöhemmin uuteen (ehkä onneksi).

Tänä vuonna sää oli hyisen kylmä, ei kuitenkaan sata-nut -mutta tunnelma oli sitä lämpimämpi. Mukaan vael-tamaan lähti kymmenkunta ihmistä, ja kaikki pääsimme perillekin. Alkumatkaa taivallettiin melko verkkaisesti jutellen. Kotiseutuneuvos Seppo Unnaslahti oli mukana historia-asiantuntijana. Pari kertaa pysähdyimme evästauoille ja pieneen hartaaseen hetkeen. Poikke-simme myös tutustumaan Ojastenlahden tilaan, jossa Päivi Korhonen oli virittänyt meille nuotion ja paistanut sämpylöitä. Isossa pirtissä Seppo kertoi meille vanhoista ajoista. Monelle käynti talossa oli ensimmäinen kerta.

Sieltä tulikin jo vähän kiire rukoushuoneelle, jossa oli määrä olla kuudelta loppuhartaus. Mutta ei hätää: Orive-den pappi oli eksynyt, joten kaikki ehtivät ajoissa vielä syömään (ralli)makkaroitakin.

Mistähän vaelletaan ensi vuonna?

Teksti ja kuvat: Ulla Lahtinen

KIRJAVINKKAUS

ihmeitä vai luonnollista

”Kuin puukolla olisi isketty vatsaan”, kertoi mies. Todettiin puhjennut umpisuoli, ja tulehdus oli levinnyt vatsaonteloon. CRP oli 500. Vatsasta löytyi kolme nyrkin kokoista märkäpaisetta. Mies sai antibiootit. Seurasi paha ihottuma, eikä kipu hellittänyt. ”Nyt pitää mennä yläkertaan apteekkiin ja Luojan leikkuupöydälle”, hän totesi lääkärille.

Sitten lähti jaloista tunto, eivätkä kädet liikkuneet. Mies huusi Jeesusta apuun. Hänen mieleensä tuli Raamatun jae: ”Tämä tauti ei ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi.”

Vatsasta ikään kuin kourastiin kolmesti ja kipu loppui. Kun mies aamulla avasi Raamatun, eteen osui jae: ”Usko, jonka Jeesus antaa, on tehnyt tästä miehestä terveen.” Ultra paljasti märkäpesäkkeiden kadonneen, ja hämmästynyt lääkäri lähetti miehen terveenä kotiin.

Uusimmassa kirjassaan Ihmejuttuja Pekka Simojoki kertoo kymmeniä tapauksia, joissa ihmiset ovat saaneet Jumalalta suoraa apua sairauksissaan tai muissa elämän kipukohdissa. Ylösnoussut Jeesus elää ja toimii seurakunnassaan.

Väitetään, että lääkärit eivät ole vahvistaneet yhtään yliluonnollista paranemistapausta. Kirjassa lääkärit ovat olleet monen tällaisen tapauksen silminnäkijöinä. Eivät he tietenkään voi vahvistaa Jumalan vaikutusta mutta eivät myöskään kiistä.

Kirjan nimestä huolimatta Pekka ei halua korostaa tapahtumien yliluonnollisuutta. Hän toteaa: ”Meille seurakunnassa nämä ovat Jumalan luonnollista toimintaa.”

Teksti: Anita Ojala

KIRJAPIIRIÄ YMPÄRI VUODEN

Kirjapiiri on yksi harvoista harrastuksista, joka pyörii Päijälässä yli talven. Kuka tahansa voi tulla keskustelemaan seuraavista kirjoista Pirtille kello 13: 20.9. Asko Sahlberg: Irinan kuolemat, 25.10. Monica Fagerholm: Kuka tappoi bambin, 22.11. Kaiho Nieminen: Sokkeli.

Elokuun lukupiirissa paljastui, että Matias Riikosen Matara oli vienyt lukijansa voimalla lapsuuteen, toden ja mielikuvituksen rajamaille. Runsaan tunnin aikana muisteltiin leikkejä niin Lahden keskustassa kuin Päijälän koululla, missä Tennilän Paavo kannusti poikia sotalaikkeihin. Oikeaa sotaakin sivuttiin hetki, olihan Ukrainan itsenäisyyspäivä.

Suunnilleen kaikkia kirjapiiriläisiä viehätti se, miten kirjailija käytti outoja sanoja, kuten patvi, aihki ja naakiminen, ja leikki muutenkin kielellä sekä kirjallisella perinteellä.

Mäkelän Kalle tiesi hahmojen nimien ja tapahtumien vastaavan melko pitkälle muinaisen Rooman yhtä aikakautta. Aulikki Niemi-Savolaista harmitti, että tarkka luontokuvaus pisti kasveja kukkimaan väärässä järjestyksessä. - Kaupunkilaisen tekstiä, kuittasi Huokosen Pentti.

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind

Kuvissa vasemmalta oikealle Tuula Kindberg, Aino Ruokola, Aulikki Niemi-Savolainen, Pentti Huokonen, Esa Hartikainen, Hannu Lahtinen, Ulla Lahtinen, Kalle Mäkelä ja Maija Saarijärvi.

KESÄN MELONTATUNNELMIA

Kesä 2022 antoi odottaa. Kevät saapui myöhässä ja runsain vesimäärin. Kevättulvat vyöryivät Päijälän vesiin voimalla. Pitkäveden melontareitin jokiosuudet muistuttivat järviä. Kosket kuohuivat voimalla ja ensimmäisen kerran oli toukokuinen opastettu melontakin peruttava liian voimakkaiden virtausten vuoksi.

Juhannuksen jälkeen olikin sitten upeita kesänlämpimiä päiviä. Melojille lämpö ja edelleen runsaat vedet tarjosivat mahtavat olot vesillä. Moni edellisen kesän meloja palasi tänäkin kesänä Pitkäveden reitille. Päijälän luonto vetää puoleensa kerta toisensa jälkeen. Opastetuilla melonnoilla oli ilo tavata jo tutuksi käyneet melojat ja huomata, miten tutussa kohteessa voi tehdä aina uusia luontohavaintoja ja kokea erilaisia elämyksiä.

Tänä kesänä siirryimme säännöllisesti aloittamaan opastetut retket Saaresjärveltä ja sinne myös mielellämme kuljetamme kajakkeja vuokranneet omatoimimelajat. Saaresjärvi on todella kaunis ja erämainen järvi. Kun järvi jää taakse ja kajakit sujahtavat jokiosuudelle kohti Pitkäjärveä, ei ihastuksen huokauksista ole tulla loppua. Eikä tarvitsekaan. Kesän yönyli melonnalla saimme myös kokea pakahduttavan upean valoisan kesäyön. Majaniemi tarjosi yösijan, kun sitten lopulta maltoimme käydä nukkumaan.

Kesän vilkkain melontakausi tuntui osuvan heinäkuun loppupuolelle. Sää suosivat edelleen. Sosiaalisen median seuraajat saivat ihastella maisemia ja tunnelmapäivityksiä. Niitä on todella mukava seurata. Ota sinäkin siis seurantaan esimerkiksi #pitkävedenmelontareitti, #majaniemenlaavu ja #päijälänluonto. Melonnan lisäksi kannattaa tietysti seurata Sysipatterin luontopolun kuvasatoa seuraamalla #sysipatterinluontopolku. Myös Facebookissa näkyi upeita kuvia Päijälän luonnosta. Kiitos kaikille kuvia jakaneille.

Elokuu alkaa olla ohi. Mökki- ja lomakauden päätyttyä melojat vähenevät mutta viikonloppuisin vielä on hyviä säitä retkeillä. Nyt saimme nauttia ihan elokuun helteistäkin. Saa nähdä, vieläkö syyskelit ja kaunis ruska houkuttavat vesille. Toivottavasti. Syksymaisemat ja kuulaat kelit ovat kyllä kokemuksen arvoisia. Miten olisi ruskaretki meloen?

Teksti ja kuvat: Päivi Korhonen, Ojastenlahden tila

RYTTYLÄ OPEN 30

Ryttylän Openin 30-vuotisjuhlakisassa nähtiin enemmän osallistujia kuin vuosiin. Ennen kuin kaikki 18 kilpailijaa olivat kolonneet yhdeksän väylää, kului kahdeksan helteistä tuntia. Se vaati runsasta tankkausta ja suolattujen savumuikkujen syöntiä myös noin kymmeneltä katsojalta.

Kilpailu olisi venynyt vieläkin pidemmäksi, jos yleistaso ei olisi noussut. Harva häntäpäänkään golfari tarvitsi sallittu yhdeksän lyöntiä saadakseen pallonsa kuppiin eri suunnista.

Palkintopöydän rohuksi paljastui kisan ensikertalainen Kurt Westerling Kirkkonummelta. Kokenut golfari käytti kisassa vähemmän lyöntejä kuin kukaan muu. Lisätehtävässä hän löi pallon lähimmäksi lippua.

Jaska Santanen nousi Westerlingin rinnalle ylimmälle pallille, sillä hänellä ei ole golftasoituksia. Harrastus on keskittynyt Ryttylän pihamaastoon. Jaskan poika Nooa voitti lasten sarjan ainoana osanottajana. Mainittakoon, ettei hän tarvinnut maksimilyöntejä millään väylällä.

Tutumpi mies Ryttylän palkintopallilla oli Martti Åkerlind, joka jäi nyt kolmanneksi, otettiin tasointi huomioon tai ei. Pisimmän avauslyönnin teki Kai Vallenius, ensikertalainen Tampereelta.

-Ryttylä Open taitaa nykyisin olla pisimpiä traditioita kylässä, vaikkakin häviää iässä tuntuvasti Rukoushuoneen kesäjuhille, arveli tapahtuman isäntä Matti Santanen. -Yhtään vuotta ei ole jäänyt väliin sitten 1990-luvun alun.

Teksti ja kuvat: Merja Åkerlind

Matti Santanen kertasi säännöt ennen kisaa, paljain jaloin kuten aina golfkisoissaan. Vieressä seisoo Suomi-paidassa Kurt Westerling.

Matti Santanen 75

Pihagolf syntyi Matti Santasen ideamyllyssä. Päijälässä on koettu hänen aloitteestaan lisäksi ainakin mäkiautokilpailuja, sähköauto-ajokorttikokeet (pätevät vain golfkentällä) sekä pallojen kilvanuitto koskimaisemassa. Talvisiin hiihtoihin on parina vuonna askarreltu Matin aloitteesta Matin puuverstaalla linnunpönttöjä palkinnoiksi.

Matti tunnetaan intohimoisena kirjoittajana, Otteleen filosofina ja hauskojen tehtävien ystävänä. Hän aloitti Päijälän kylälehtiperinteen julkaisemalla – ja pitkälti myös kirjoittamalla – kymmenkunta vuotta Päikkäri-lehteä. Kun sormet taas syyhysivät näppäimistölle, syntyi Muhkun oma nettilehti. Siinä rinnalla hänen aloitteestaan elvytettiin pesäpallo-ottelutraditio vuosikymmenten hiljaiselon jälkeen.

Ryttylä Openissa muistettiin myös Matin omaa 75-vuotissyntymäpäivää. Onnea tätäkin kautta!

JASKA JA SAINI, 60-vuotishääpäivä

Jaska ja Saini Åkerlindin lapset ja muut läheiset järjestivät heille Pirtillä ikimuistaisen 60-vuotishääpäivän. Musikaaliselta suvulta saatiin kuulla toinen toistaan koskettavampia esityksiä. Saini ja Jaska tanssivat jopa häävalssin, joka varsinaisissa häissä jäi puuttumaan. Loppuhuipennuksena kuultiin 6-näytöksinen pirttiooppera Saini ja Jaska Väliaikaisen sävelellä laulettuna.

”Elo Päijälän elpyvällä kylällä onmpi talkoopi-toista.

Piti kuntoon korjata Pirttimme sekä Rukoushuoneemme.

Aina siivoustalkoot muistitte ja rallitkin kotiin souditte.

Esimerkkinne voimalla loistamaan nousee Päijälä uudestaan.”

RUKOUSHUONEEN KESÄJUHLA

Rukoushuoneen 110. kesäjuhla vietettiin perinteisin menoin. Aamulla oli messu, jonka jälkeen syötiin yhteinen kalakeittolounas. Iltapäivätilaisuudessa oli puhumassa Hollolan kirkkoherra Timo Huttunen, joka vieraili samalla ensimmäistä kertaa Päijälän rukoushuoneella.

Vasemmalla tilaisuuden vetäjä Jouni Kankaanpää.

YRJÖLÄN SUKUKOKOUS

Päijälän Pirtillä

Sappeen Yrjölän suvun kokous pidettiin 20.8. Päijälän Pirtillä. Saapuvilla oli noin 40 osallistujaa. Sukuseuran puheenjohtaja Pauli Sumanen oli sairastunut, mutta seuran sihteeri Jouni Kankaanpää veti kokousta ja tilaisuuden muuta ohjelmaa veljensä Matin kanssa.

Ohjelma aloitettiin laulamalla Hämmäläisten laulu orkesterin säestämänä. Sen jälkeen oli ruokailu, jonka oli tarjoilemassa Seijan Pidot. Jouni kertoi sukuseuran historiasta, että sen ensimmäinenkin virallinen kokous pidettiin Pirtillä yli 20 vuotta sitten.

Yrjölän suku Harmoisista -kirja ilmestyi vuonna 2011. Siinä on paljon henkilöitä ja perheitä Päijälänkin seudulta. Sappee luettiin aikaisemmin Harmoisten kylään kuuluvaksi, joten historian kirjat kertovat Harmoisten Yrjölästä.

Seuran virallisen kokouksen jälkeen allekirjoittanut kertoi Päijälän kylän nykyisestä toiminnasta ja nykytilanteesta.

Parin koronavuoden jälkeen oli nyt kokoonnuttu ja ensi kesäksi päätettiin järjestää uusi kokous. Kaikki suvun jäsenet eivät ole sukuseuran jäseniä, mutta voisivat siihen liittyä ja ovat myös tervetulleita kokouksiin.

Ensimmäinen kokous lähti Rautavuoren suvusta. Myöhemmin löytyivät esi-isät Yrjölästä. Sukujen tutkimus voi olla loputonta. Mielenkiintoista on se, että jostakin vanhasta tuttavasta löytyykin sukulainen.

Teksti ja kuva Aino Ruokola

PÄIJÄLÄN SEUDUN METSÄSTYSSEURA

juhli 70-vuotista taivaltaan

Päijälän Seudun Metsästysseura vietti ennen juhannusta 70-vuotisjuhliaan Passussa. Paikalle oli kutsuttu jäsenten lisäksi maanomistajia, jotka ovat antaneet maitaan metsästyksen käyttöön sekä muita sidosryhmäläisiä. Sari Liehu oli keittänyt padallisen hirvikeittoa, ja jälkiruoksi juotiin syntymäpäiväkakkukahvit. Yhdistyksen puheenjohtaja Mika Liehu esitteli yleensä seuran uutta modernia lahtivajaa, joka on isoin ja monipuolisin laajalla alueella ja johon siihenkin on saatu tukea Maaseudun kehittämisrahastolta.

Metsästysseuran puheenjohtaja Mika Liehu (keskellä raidallisessa paidassa) esittelemässä uutta lahtivajaa.

JASKAN KIRPPIS

Toimitus vieraili Jaskan kirppiksellä kesän viimeisenä aukiolopäivänä. Jaska ja Maire Ruokola vaikuttivat tyytyväisiltä kesän saldoon. Enemmänkin tietysti olisi voinut ihmisiä käydä, mutta varmasti vie aikansa, ennen kuin tieto uudesta kohteesta leviää. Kirppiksellä poikkesi ihan satunnaisia ohikulkijoita ja Riihigallerian kävijöitä, mutta myös oikeille kirppisten kiertäjille oli sana kiirinyt. Lisäksi oli paljon entisiä päijäläläisiä, jotka olivat olleet joskus Osuuskaupassa töissä tai muuten halusivat tulla muistelemaan menneitä. Kirpputorin uskomattoman laaja valikoima yllätti monet kävijät ja usea löysi aarteita, joihin ei ollut uskonut enää törmäävänsä.

Jaska ja Maire sulkiivat ovet tyytyväisinä: kotona rästiin jääneet hommat odottivat. Sekin oli hyvä, että nyt hajallaan olevat tavarat olivat löytäneet paikkansa saman katon alle. Tosin osa tavaroista täytyy siirtää talvisäilytykseen, sillä kauppa on kylmä tila. Ja arvokkaimmat tavarat muutenkin.

Mutta tori- ja muina isompina tapahtumapäivinä ovia pyritään pitämään avoinna!

Vasemmalla Eeva ja mummo kävelemässä kohti Myllärinpirttiä. Oikealla Eeva mummon ja vaarin kanssa Leppämäen kuistin portailla 1943.

MUMMON KANSSA KÄVELYLLÄ

Olemme Päijälän Leppäkoscella, maaseudun rauhassa, paossa sodan hävitystä. On vuosi 1943. Kävelen mummon kanssa käsi kädessä Päijäläntietä Leppämäestä kohti Myllärinpirttiä, mummon lapsuuden kotia, tai ehkä olemme menossa vierailulle mummon veljen luo Väinölään.

Hevonen rouskuttaa ruohoa Myllärinpirtin niityllä, heinä on haravoitu kuivumaan seipäille ja tyhjä lato odottaa heinän korjaajia. Edessä siintää Alalampi. Sen rannalla, Leppäkosken partaalla, on pieni harmaa myllyrakennus ja saha, joita mummon isä Herman Ojanen ja hänen apensa Thomas Cederholm ovat hoitaneet. Myllärinpirtti talousrakennuksineen on vastapäätä tien toisella puolella. Isovaarini Herman on kuollut vuonna 1925 ja nukkuu Maria-vaimonsa kanssa Längelmäen kirkon hautojen himmeässä helmassa. Mummon veli Väinö, toimii myllärinä ja monitoimisena miehenä hoitaa myös sahaa ja molempien yritysten kehittämistä.

Ylälampi on padottu ja vesi kuohuu tukkiruuhessa, jossa kevään ja alkukesän tulvien aikaan tukit kolisevat Alalampeen ja uittajien huudot raikuvat rannoilla. Myllyruuhien eli temmin vesi pyörteilee tummina häränsilmänä syöttäen voimaa suureen myllyn rattaaseen. Mylly jauhaa jyrkein kivin kyläläisten viljaa. Jauhot valuvat isosta puisesta tuutista kangassäkkeihin ja pöly tanssii myllyyn pilkistävässä auringon säteissä. Myllyn vieressä olevan sahan kirkkunta yhdistyy myllynkivien tasaiseen

jyrinään. Nämä äänet ovat lapsuuteni heleiden kesäpäivien haikaita muistoja. Noihin muistoihin kuuluu myös auringossa lämmenneiden parkattujen tukkien ja maassa suurissa kasoissa lojuvien puun kuorien tuoksu. Sahatut laudat odottavat pinoissa kuljetusta rakentajille. Puhelinlangat tolpassaan välittävät hiljaisesti viestejään talosta toiseen. Kovalla tuulella langat irtoilevat tai pahnautuvat sykkyröiksi, joiden purkamisessa korjaajilla on työtä. Isotätini Katri Ojanen on valokuvannut paljon Leppäkoscella ja hänen kuviensa myötä pääsen ajatuksissani vierailemaan kadonneen lapsuuteni rakkaille kesämaille.

Mummon kanssa kävellessä Leppäkoski vaikuttaa kuvassa hiljaiselta. Tienoo huokuu kesäisen päivän rauhaa ja suvisen niityn vihreää tuoksua. Neljäkymmenluvulla kylä oli kuitenkin vireä ja elinvoimainen yhteisö. Myllyn ja sahan lisäksi kylässä oli kaksi kauppaa, Osuuskauppa ja Vuorenpään kauppa. Postia hoiti mummon sisko, Syne Ojanen. Posti toimi Myllärinpirtin jälkeen Syynen kotitalossa, Tipalaksi nimitetyssä rakennuksessa, Ylälampeen laskevan joen partaalla. Tipalasta posti siirtyi Osuuskauppaan, lammen toiselle puolelle. Tipalaa

vastapäätä, tien toisella puolella, oli kyläläisten yhteinen puimakone omassa rakennuksessaan. Leppäkoscella teki työtä myös ompelija, jonka aherruksen tuloksena sain joskus sievän kesämekon.

Kylässä on kaksi seurantaloa, Työväen talo ja Pienviljelijäin Päijälän Pirtti, jota vaarini kurillaan nimitti ”Pienilveilijäin taloksi”. Päijälän pirtistä on soma lapsuuden muisto. Pirtin edustalla ei 40-luvulla vielä ollut urheilukenttää vaan lehtoisia metsä erotti sen Leppämäen mökistä. Olin viisivuotias ja eräänä kesäisenä lauantaina karkasin korkean saniaiskasvuston alitse pirtille, jossa oli tanssit. Pieneen tanssiaisvieraaseen ei kiinnitetty huomiota vaan pääsin hameen helmojen ja housunlahkeiden lomasta pajahtamaan saliin. Orkesterina oli yksinäinen haitarinsoittaja, jonka musisointia lumoutuneena kuuntelin. Tanssiaisreissu lopui äkisti, kun hoitajana ollut tätini vihasena raahasi vastaan hangoittelevan tytön nukkumaan.

Työväen talolla oli kerran kokous, jossa mummon kanssa käväisimme. Lavalla ehkä jonkinlainen kiertävä puhuja yritti kiihkeästi pauhata vaivuttaa yleisönsä hurmoksiin. Mummoa tämä esitys ei miellyttänyt ja lähdimme pian pois. Ehkä mummo arveli, että puheessa taajaan toistuvat perkeleet eivät ole lapselle sopivaa kuultavaa. Rukoushuoneella pidettiin hengellisiä kokouksia ja ne olivat varmaan maltillisempia tilaisuuksia.

Nykyään kesäisin Leppäkoscella vieraillessani näen hiljennneen kylän. Saha ei kirsku, myllyn kivet eivät jyrise, eivätkä tukit enää kolise ruuhessa. En paljon asukkaitakaan näe kylän raitilla. Leppäkoscella vaikuttaneet esi-isäni nukkuvat haudan hiljaisissa hämärissä. Jyväskylän MM-ralli varmaankin tuo elämää kylään, mutta luo toisenlaisen tunnelman kuin myllylle lönnkyttelevien hevosten vetämien puisten kärryjen pyörien kolina.

Teksti ja kuvat: Eeva Honkanen, Kirkkonummi

LEPPÄMÄEN TALON ELI VIOLETIN TALON HISTORIASTA VOIT LUKEA LISÄÄ SEURAVALTA SIVULTA.

Vanha postiauto, jolla matkustettiin Orivedeltä Leppäkoscalle. Autokuvassa on vasemmalta alkaen Maria Ojanen, mahdollisesti Joku Siiri, äitini Liisa Salokangas (myöh. Miettinen), Sirkka äitinsä Tilda Ojasen sylissä, Aarni Ojanen, Katri Ojanen, tuntematon mies, Paula Salokangas (myöh. Vuorela), Väinö Ojanen. Kuva on ehkä otettu Väinölän pihalla.

Herman Ojasen hautajaiset 1925

Mylly ja saha.

MUISTOJA LEPPÄMÄESTÄ

Violentin talon historiaa

Vasemmallalla Leppämäki rakenteilla. Oikealla Leppämäki talvella 1944.

Vierailin mieheni kanssa Leppäkoskella ja samalla kävimme vaarini Jalmari Salokankaan ja mummoni Agneksen, o.s. Ojanen, entisessä kesäpaikassa Leppämäessä. Talon ohi ajaessamme keräsin rohkeuteni ja menin koputtamaan ovea, esittelin itseni ja kerroin, että Leppämäki oli lapsuuteni tärkeä kesämummola. Vaarini rakensi talon vuonna 1932, mummoni isän, mylläri Herman Ojasen Myllärinpirtin alueesta lohkotulle maapalalle. Jalmari ja Agnes olivat neljän lapsensa kanssa muuttaneet Helsinkiin vuonna 1921 ja perheelle varmaan tuli halu viettää kesiä maaseudun rauhassa. Asiaan vaikutti ehkä myös ikävä kotiseudulle, sillä olihan Myllärinpirtti mummoni syntymäkotina ja vaari oli myös hämäläinen, syntynyt Kuhmalahdella.

Kun Leppämäkeen matkustettiin, tultiin ensin junalla Orivedelle ja sieltä vanhan postiauton kyydissä illalla Leppäkoskelle. Västilän ja Päijälän välinen kapea maantie oli kantikkaalle vanhalle postiautolle todellinen ”rallitaipale”. Auto keikkui ja täräsi jyrkissä mäissä, kivet kolisivat ja matkustajien vatsaa vihloi. Sota-aikana auto kulki häikäpöntön voimalla ja joskus piti ylämäessä nousta autosta ja helpottaa sen kulkua kävellen ja työntäen. Kun omien lasteni kanssa ajoimme 80-luvulla tätä tietä, nimittivät lapset sen ”Hiu-tieksi”, sillä aina mäkeä alas ajettaessa kuului auton takapenkiltä kimeä kiljunta: ”Hiiuu”.

Vieraillessamme Leppämäessä ilahduin siitä, että vaarini rakentama talo on niin hyvässä kunnossa. Lapsuudessani talo oli harmaa ja vaatimaton, niin kuin talot siihen aikaan usein olivat. Leppämäessä ei ollut

omaa saunaakaan vaan kävimme saunomassa Myllärinpirtin saunassa, Ylälammen rannalla. Leppämäen nykyisen terassin kohdalla oli jyrkempi maakellari. Sen katolle kiipeäminen oli lapsilta ehdottomasti kielletty, mutta mikäpä olisi ollut jännittävämpää kuin rikkoa kieltoa ja istua katolla ja tiirailla ohi kulkevia kyläläisiä ja kuunnella Leppäkosken kohinaa. Elämä Leppämäessä oli tavallisen askeettista mökkiläiselämää. Varsinkaan talvet sotapaos- sa eivät olleet helppoja, sillä mökkiä ei ollut rakennettu talvikäyttöön.

Kun vaari kuoli vuonna 1947, perikunta myi Leppämäen ja mummo jäi viettämään vanhuudenpäiviä Helsinkiin. Minulle kesämummolan myynti oli haakea kokemus. Olin niin pieni, että kovin paljon muistoja noista ajoista ei ole. Yksi muisto kuitenkin on ylitse muiden. Leppämäen pihassa oli suuri muurahaispesä ja siihen liittyy lapsen järkyttävä kesäkokemus: mummo istuu muurahaispesässä muiden perheenjäsenten ihmetellessä ympärillä. Mummolla oli reumatismi ja vanhan kansan uskomuksia oli, että se paranee tai ainakin helpottuu muurahaisen puremilla. Reumatismiin ei tullut parannusta, mutta lapsen mieleen painui lähtemätön kuva urheasta mummosta muurahaispesässä. Minulle on tärkeätä tunne siitä, juureni ovat Hämeen hehkeässä helmassa ja että olen saanut viettää siellä lapsuuteni kultaisia päiviä.

Teksti ja kuvat: Eeva Honkanen, Kirkkonummi

PÄIJÄLÄ TULI TUTUKSI

Lomailua 1960-luvulla

Mää olin kouluikäsenä muutamana suvena siellä Päijälässä vähä ninkun kesälomalla. Etvi-enon perheessä Karimaalla. Pauli on mun kanssa, kun noi isommat pojat, Markku ja Risto kulki isänsä mukana maalaamassa ihmisten huusholleja. Nin eihän me siinä pihassa pyäritty; lählettiin meneen ympäri kylää. Mullakin oli meinaan pyärä, kun sillähäm mää justiin olin kyläreisuun tullukin. Sen ny heti voin tunnustaa, että käytiin Leppäkosken ossuuskaupassa tupakkia ostamassa. Sillon sitä myytiin kelle vaan. Ja myyjä oli yks Seppo siitä kaupan viärestä.

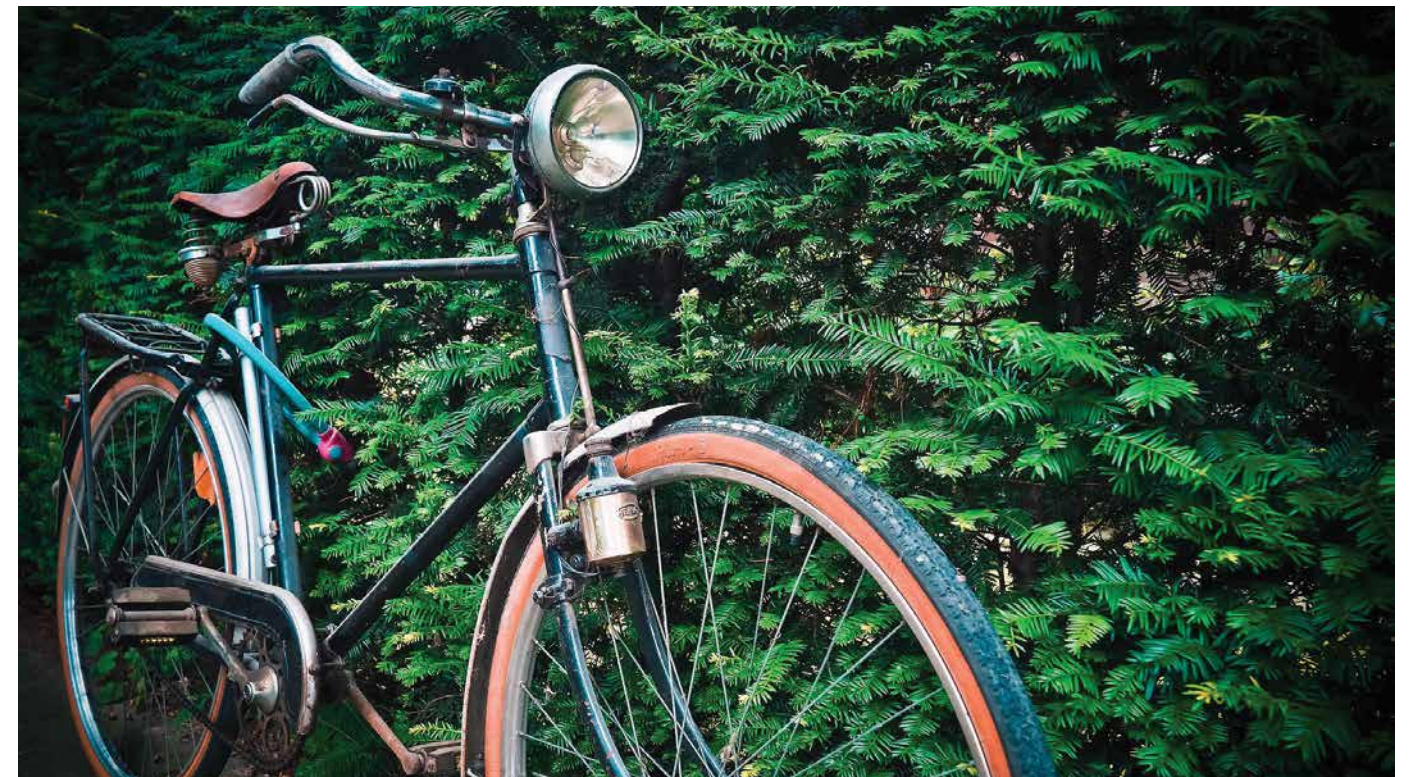
Mutta sitte Pauli halus mulle näyttää naapureitakin. Enste lählettiin Rasiin päin. Poikettiin Jussilassa, mutta en ny muista tarjottinko siellä mittään ja oltiinko kauvan. Sitte mentiin Rannistolle, Kuaksejärven rantaan. Siellä oltiin pilempään ja jos oikeen muistan, nin niillä oli syntyny poika, joka oli kans Hannu. Toisena päivänä lählettiin kiärtään Pukarajärven takaa sinne Lahnajärven suuntaan. Poikettiin Salmelaan ja sitte kahlattiin sen salmen yli Salmenpiäleen. Siellä oli heinäkorjuu menossa ja päiväkahveen aika. Meititkin pyylettiin pöytään. Sitte lählettiin takasi Karimaalle ja puhuttiin Eilalle reisumme. Nin sehän alko pirstaamaan, että sillai ilmottamatta oltiin lähletty. Kun hänellä olis ollut mahlottoman tärkeätä asiaa Salmenpiälen Suomalle. Tämmöstä se oli sillon kun Karimaallahan oli puhelin, muttei Salmenpiälässä. No, Pauli sano lähtevänsä uulestaan, muttei mun tarvinnu enää lähtee.

Myähemmin yhtenä syystalvena lählin naapurin Riston kanssa Papulaan. Serkkuja ollaan, kun meitin äilet on sisaruksia. Ja sitte viä naimisiin mentyjänsä naapuria. Nin taas me mentiin pyärillä. Eino-eno joskus sano, että se matka meiltä sinne on 17 kilometriä. Ei se ny pyärämatkaks mikkään kummallinen o. No, ans olla, siellä oli Reijo-serkun kaveriks poikennu toi Salmelan Jukka. Nin nehän keksi, että lähletääs pyäräileen Pukarajärvelle. Se oli meinaan semmonen aika, että järvet oli paksussa jäässä, mutta lunta ei ollu satanu. Mutta siinä Särkänpohjan sivussa huomattiin suvelle kaivettu mettäoja, joka kuulema tuli Aulusjärvestä. Sekin oli jäässä ja nihän me ajettiin sitä pitkin Aulukseen. Ja siältä jonkin kannaksen yli vielä Kuaksejärvelle. Mulla on semmonen käsitys, että mentiin Piippalan pihan läpi ja Heretyn kämpälle. Olisko ollu justiin Piippalan talo, minkä pihassa oli raktori Massey Harris. Mää tiäsin, että semmonen on ollu, mutta se meni yksin Verkun kanssa ja merkiks tuli Massey-Ferguson.

Kotomatalla multa tyhjjeni takapyärän kumi. Pumppasin, muttei se pitäny ilmaa. Tyhjällä renkaalla ajelin sem minkä jakson. Ylämäjet lykkäsin. Kotona kysyvät, että mitenkä me nin kauvan oltiin reissussa. Mulla oli alipi-tyhjä pyäränkumi.

Teksti: Hannu Järvinen, Mäntsälä

Kuva: Kuva-arkisto

Vas. Onnellinen maanviljelijä ensimmäisen kaurasatonsa keskellä. Kuva otettu ennen vuotta 2007, koska taustalla ei näy vielä Tuomaalan uudelleen rakennettua päärakennusta. Oik. Kaurahiutaleiden pakkaaminen menossa.

LÄHIRUOKAA PÄIJÄLÄSTÄ

Kaurapuuron tarina

Olipa kerran maalaistyttö, joka jo nuorena päätti, ettei mene maanviljelijän kanssa naimisiin. Olipa myös kaupunkilaispoika, joka haaveili salaa maanviljelijän ammatista. 2000-luvun alkupuolella kävi niin, että maalaistyttö peri isältään vanhaa 30 vuotta viljelemättömänä ollutta peltoa ja vanhan talonpaikan Otteleelta.

Siihen nousi sittemmin uudelleen Tuomaala, ja tarinan poika, Hannu Lahtinen, silloin jo melkein eläkeiässä, raivasi pellot uudelleen käyttökuntoon. Eli ei kannata sanoa koskaan ”ei koskaan”.

Koska Hannulla ei ollut edellisiltä sukupolvilta saatua ”hiljaista tietoa” maanviljelyksestä, useimmat asiat oli opeteltava kantapään kautta sukulaisten, naapureiden ja Googlen avulla. Toki ainakin luomuviljelijäksi ryhtyvän pitää käydä pari kurssiakin. Vuonna 2005 saatiin ensimmäinen kaurasato. Kauraan päädyttiin siksi, että se on kuulemma näillä leveysasteilla helpoin viljeltävä. Sittemminhän kaura on osoittautunut melkoiseksi terveysravinnoksi.

Monelle kaupunkilaiselle kaurapuuron syöjälle, joka noutaa hiutaleensa kaupan hyllystä -niin kuin uudisviljelijällemme Hannullekin- saattaa tulla yllätyksenä se, miten monta vaihetta tarvitaan, ennen kuin puurohiutaleet ovat valmiit.

Keväällä pitää ensiksi odottaa suotuisia säitä, sitten pelto pitää kyntää ja äestää, ehkä montakin kertaa ennen kuin pääsee kylvämään. Kylvämisen jälkeen pelto vielä jyrätään. Pellot voi kyntää myös syksyllä, mutta nykyään suositellaan kyntämistä keväällä valumavesien takia. Tämän kaiken jälkeen odotellaan ja rukoillaan vain suo-

tuisaa kesää, sopivasti aurinkoa ja sadetta. Kaikki on lopujen lopuksi Luojan kädessä: Hän säät ja ilmat säätää. Alkuvuosina isäntä Hannu mietti, ovatko kaikki nämä vaiheet TODELLA välttämättömiä, mutta käytäntö on osoittanut entisten sukupolvien jo testanneen asiat. Myös se hämmästytti, että kivetkin lisääntyvät pellossa eivätkä vähene vaikka niitä kuinka keräisi pois.

Jos kesä on hyvä, elo-syyskuun taitteessa vilja on valmista puitavaksi. Koska tilalla on vain 9 hehtaaria peltoa, emäntä ei ole suostunut oman leikkuupuimurin hankintaan, vaan naapuri Mika Tuominen tulee koneineen puimaan. Ilmojen takia sekin saattaa olla aika stressaavaa aikaa, koska kaikkien maanviljelijöiden vilja kypsyy yleensä samaan aikaan, puiminen onnistuu vain poudalla ja koneita on rajallisesti. Viljan kuivaaminen on seuraava vaihe. Jos se on kovin märkää ja sitä on paljon, sekin tapahtuu naapurin lämminilmakuivurissa. Jos on ollut kuivaa, oma kylmäilmakuivurikin saattaa riittää. Kuiva vilja varastoidaan metalliseen siiloon, josta sen voi myydä edelleen tai viedä Ylöjärvelle myllyyn, joka tekee jyvistä hiutaleita. Yleensä sinne viedään kerralla parisataa kiloa jyviä, joista tulee n. 80 kg höyryttämättömiä luomukaurahiutaleita. Hiutaleita ei kannata tehdä liian suurta määrää kerralla, koska höyryttämättömät eivät säily yhtä pitkää aikaa -vaikka ovatkin terveellisempiä.

Sen jälkeen on edessä vielä isännän ja emännän pieni puhdetyö: hiutaleiden pussittaminen, tarralappujen tekeminen ja liimaaminen. Sitten Tuomaalan Tilan luomukaurahiutaleet ovat valmiit asiakkaan puuroon.

Luomuviljelijällä on paitsi käytännön haasteita, myös tiukan lainsäädännön tuomia koukeroita. Se, ettei maata saa lannoittaa keinotekoisesti eikä käyttää torjunta-aineita rikkaruohoja vastaan, tuo omat mutkansa matkaan. Maan on saatava voimaa jostain (maan laatua testataan viiden vuoden välein). Vuoroviljely on vanha keino: pidetään osalla pelloista välivuotia, jolloin kasvatetaan esim. apilaa, timoteita, jotka antavat energiaa maahan. Nykyään karjanlannan saaminen ei ole yhtä helppoa kuin ennen, mutta Kylänlahden Mikolla on onneksi vielä lehmä. On olemassa myös luonnonmukaisia ravinteita, joita Tuomaalassa ei ole kuitenkaan käytetty, koska ne ovat kalliita. Rikkaruohojen torjunta onkin sitten kinkkisempi juttu. Vaikka sukujuhannusperinteisiin kuuluu hevонhierakan kitkemistalkoot, kaikkia rikkaruohoja on mahdoton kitkeä käsin. Rikkaruohojen torjuntaan tar-

koitetut koneet ovat liian kalliita pienille pelloille, ainoa keino on jyrätä pelloja ennen kylvämistä moneen kertaan ja ajoittaa kylvö niin, että vilja ehtisi oraalle ennen rikkaruohoja. Sitten voi vaan odotella, millainen siemenpankki kunakin vuonna herää eloon. Melkein 20-vuotiseen maanviljelijän uraan on mahtunut kaikenlaisia vuosia: kuivia ja märkiä ja opittu käytännössä mitä se tarkoittaa.

Oma lukunsa ovat EU:n tiukat lait. Suomessa voi kyllä varmasti luottaa luomutuotteiden puhtauteen, siksi usein luomutarkastaja vierailee tilalla. Jopa etikettien ja luomutarrojen sisältö on tarkoin määritelty. Toki heiltä saa myös apua kaikenlaisissa ongelmissa.

Hyvää ruokahalua! toivottaa Tuomaalan Tila

Vaiheet kirjasi emäntä Ulla Lahtinen (joka ottaa vastuun mahdollisista virheistä)

P.S. Syystorilla on taas myynnissä tilan luomukaurahiutaleita.

PÄIJÄLÄN TAPAHTUMAT, SYKSY 2022

Tapahtumat voivat muuttua. Tapahtumien peruuntumisista löydät tiedon parhaiten pajjala.fi tai Päijälä facebook-ryhmästä.

La 10.9. klo 10 Sienikurssi Rukoushuoneella

To 15.9. klo 13 Päivätuokio Esa ja Elvi Hartikaisella, Pitkävedentie 350

La 17.9. klo 10-13 Syystori Päijälän Pirtillä

La 20.9. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Asko Sahlberg, Irinan kuolemat

Su 2.10. klo 13 Elojuhla ja myyjäiset Rukoushuoneella

Ke 12.10. klo 13 Päivätuokio Hannu ja Ulla Lahtisella, Tuomaalantie 60

Su 22.10. klo 14 Lähetystilaisuus Rukoushuoneella: Marko Pihlajamaa Sansasta

Ti 25.10. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Monika Fagerholm, Kuka tappoi bambin

La 22.11. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Kaiho Nieminen, Sokkeli

La 26.11. klo 10-13 Joulutori Pirtillä, klo 18 Kauneimmat joululaulut ja kylän jouluvalojen sytytys Rukoushuoneella

Tunnelmia Sysipatterin Luontopolulta

Kuvat: Maritta Jokinen

Pirkan kylien mediatiedote:

Vuoden Kyläksi 2022 Pirkanmaalla on valittu Tottijärvi Nokialta.

Vuoden Kylä -kategoriassa myönnetään myös kunniamaininta, jonka saa Kuhmoisissa sijaitseva Päijälän kylä. Pirkanmaan itäisintä osaa edustava Kuhmoinen liittyi osaksi Pirkanmaata vuoden 2021 alusta. Päijälä on pienehkö alle 100 asukkaan kylä, jonka kylätoimintaa voidaan kuvailla sanoilla monipuolinen, omistautunut ja sisukas. Kylätoimintaa harjoittaa Päijälän Seudun kyläyhdistys ry, jolla on ollut aktiivista hanketoimintaa ja yhteistyötä seudun muiden tahojen kanssa. Kyläyhdistys julkaisee myös neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Virran Varrelta -kylälehteä.

Lisää ensi numerossa...

www.paijala.fi

Haluatko osallistua lehden tekoon, tai onko sinulla kenties juttuideoita?
Ota yhteyttä **Ulla Lahtiseen: ullalah48@hotmail.com**